

ЗВІТ

про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0096-135
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Сумський державний університет
ID ОП у ЄДЕБО	7382
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Електротехнічні системи електроспоживання, другий (магістерський) рівень вищої освіти, 14 Електрична інженерія, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/ssu_self-esteem_2rm_electrotechnical-systems-power-consumption.pdf

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Прус В'ячеслав В'ячеславович (Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського)
Члени експертної групи	Шрам Олександр Анатолійович (Національний університет «Запорізька політехніка»), Горбик Дар'я Сергіївна (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)
Залучений представник роботодавців	Горбуль Віталій Юрійович, директор з охорони праці ПАТ «Сумиобленерго», голова експертної ради роботодавців зі спеціальності «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», Жемаєв Сергій Степанович, начальник служби релейного захисту і автоматики та метрології СРЕЦ ПрАТ "НЕК Укренерго"
Спостерігачі	Відсутні
Дати виїзду до ЗВО	27.11.2019 р. – 29.11.2019 р.
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	Место для ввода текста.
Дата надходження звіту до Національного агентства	13.12.2019 р.

Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)

Место для вводу текста.

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затвержені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

1. За ОП «Електротехнічні системи електроспоживання» здійснюється навчальний процес з підготовки магістрів, який повною мірою відповідає критеріям якості ОП та відбиває особливості регіональної специфіки ЗВО; 2. Навчальний процес забезпечується, у тому числі, потужною науково-технічною базою, сучасною бібліотекою з дієвими механізмами допуску та пошуку, доступом до сучасних інтернет та мультимедійних ресурсів; 3. Експертній групі був наданий доступ до всіх необхідних матеріалів, у тому числі затребуваних додатково при узгодженні та затвердженні програми її виїзду; 4. Були створені належні умови роботи експертної групи у ЗВО; 5. Експертиза проходила у повній відповідності із програмою виїзду експертної групи; 6. Були належним чином забезпечені та проведені усі заплановані зустрічі; 7. Додаткова перевірка інформації, наведеної у відомостях із самооцінювання, підтвердила її достовірність; 8. Підстави для відмовлення в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, відсутні.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у конденсованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Загальні враження про освітню програму є позитивними. Висловлені зауваження не носять системного характеру і більшою мірою є порадами із подальшого вдосконалення ОП. Освітня програма «Електротехнічні системи електроспоживання» враховує інтереси усіх стейколдерів. Освітній процес відбувається у повному обсязі відповідно до вимог чинного законодавства. Матеріально-технічне забезпечення у цілому відповідає сучасним вимогам. Роботодавці активно залучаються до періодичного перегляду та удосконалення освітньої програми. Загалом ОП відповідає Критеріям, які обумовлюють її структуру та зміст, доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання, використовувані контрольні заходи оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності, освітнього середовища та матеріальних ресурсів, внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, прозорості та публічності.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

На нашу спільну думку, сильною стороною ОП «Електротехнічні системи електроспоживання» слід вважати матеріально-технічну базу, врахування при підготовці фахівців регіональної специфіки та профілю ЗВО, високий рівень впровадження дистанційних форм навчання, ефективну практику організації самостійної роботи, широке застосування в освітньому процесі мультимедійного обладнання. До позитивних практик можна віднести плідну співпрацю роботодавців та науково-педагогічного складу, а також реальне застосування теоретичних знань у поєднанні із практичними навичками, отриманими, у тому числі, в умовах промислового виробництва. Викладачі та спеціалісти, задіяні до реалізації освітньої програми, мають достатньо високу академічну та професійну кваліфікацію та рівень визнання у професійних колах регіону. Таким чином, практична підготовка здобувачів вищої освіти дозволяє здобути усі заявлені компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Аналізуючи інформацію, наведену у відомостях про самооцінювання ОП та отриману під час виїзної експертизи, експертна група надала ЗВО наступні рекомендації: 1. Запровадити практику залучення до перегляду ОП випускників освітньої програми останніх 2-3 років

навчання, що дозволить сформувати ефективний зворотній зв'язок із перегляду практичних методів навчання, напрямків оновлення лабораторної бази та впровадженого у навчальний процес програмного забезпечення. 2. Посилити впровадження дуальної форми освіти та дистанційних курсів за освітньою програмою «Електротехнічні системи електроспоживання» у системі дистанційного навчання СумДУ. 3. При зарахуванні результатів неформальної освіти створювати комісію з оцінки відповідності отриманих результатів та обсягів перезарахування, що зробить цю процедуру більш прозорою, ніж суб'єктивна оцінка профільного викладача. 4. Продовжувати практику створення віртуальних лабораторних робіт на основі доступних сучасних програмних продуктів та більш активно впроваджувати елементи електронного навчання (онлайн-курси у системі OpenCourseWare СумДУ та ін.). 5. При проведенні поточного контролю у здобувачів вищої освіти за ОП більш активно використовувати технології змішаного навчання. 6. Поширити системну роботу з підвищення кваліфікації за фахом на профільних підприємствах м. Суми та області та зовнішні вектори з академічних обмінів здобувачів вищої освіти та міжнародного стажування викладачів. 7. Поширювати впровадження програми подвійних магістерських дипломів разом з Lublin University of Technology (м. Люблін, Польща), активно залучати викладачів кафедри електроенергетики, на якій реалізується акредитована ОП, до співпраці із закордонними університетами. 8. Сприяти активному зворотньому зв'язку із випускниками СумДУ для забезпечення якості підготовки фахівців.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Цілі ОП відповідають потребам промислових та енергетичних підприємств регіону, інтересам потенційних роботодавців та забезпечують здобуття студентами поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь та розумінь у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки. Цілі ОП узгоджено із місією та стратегією ЗВО. Унікальність ОП полягає у набутті поглиблених знань, умінь та розумінь в розробці, аналізі та синтезі розподільних електричних мереж складної конфігурації, систем електропостачання промислових, комунальних та житлових об'єктів.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Стейкхолдери у різний спосіб залучені до формулювання цілей та програмних результатів навчання, їх позиції та потреби належним чином враховані. Представники здобувачів вищої освіти входять до складу Ради забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти факультету та університету, беруть участь у роботі Студентської агенції співдії якості освіти, а також Робочої проєктної групи ОП «Електротехнічні системи електроспоживання». Роботодавці залучені безпосередньо до розробки основних елементів ОП. Інтереси академічної спільноти враховані через визначений ЗВО цикл перегляду та узгодження ОП. Представниками ЗВО було надано протоколи засідань цих Рад, що підтверджує активну участь усіх стейкхолдерів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма відповідає сучасному стану науково-практичного розвитку електротехнічної та електроенергетичної галузі. Укладачі освітньої програми мають значний досвід роботи за напрямком діяльності та урахували сучасні тенденції розвитку галузі при формулюванні цілей та ПРН. Це обумовлює конкурентоспроможність випускників ОП на ринку праці та забезпечує їх актуальні компетентності. Підтвердженням належного врахування галузевого та регіонального контексту є високі світові галузеві рейтинги ЗВО з інженерно-технічних спеціальностей, а також стабільний попит на фахівців з ОП, які працюють на провідних підприємствах області: ПАТ «Сумиобленерго», ПАТ «Сумихімпром», ПАТ «Сумське НВО», ДП "НЕК Укренерго" ВПСМАЕМ. Відповідно до відомостей про самооцінювання, підтверджених у результаті виїзної експертизи, при формулювання цілей і програмних

результатів ОП врахований досвід ряду провідних вітчизняних та закордонних ЗВО: Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут", Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» та Lublin University of Technology (м. Люблін, Польща).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).
За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Програмні результати навчання забезпечують здатність здобувачів вищої освіти розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі електротехніки та електроенергетики. При підготовці ОП ураховані Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (затверджені Наказом МОН України «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.06.2017 №600 (у редакції наказу МОН України від 21.12.2017 №1648)). З метою співвіднесення програмних результатів навчання та компетентностей, зазначених в ОП, у процесі її розроблення використовується матриця відповідності визначених результатів навчання та компетентностей компонентам ОП, що відображено в інформаційному додатку до ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

До сильних сторін ОП слід віднести чітке врахування регіональних та галузевих потреб та активну участь усіх стейкхолдерів у періодичному перегляді ОП. Позитивна практика - міжнародна кооперація у навчальній та науковій галузях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Слід запровадити практику ширшого залучення до перегляду ОП випускників освітньої програми останніх років.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

Цілі ОП сформульовані відповідно до принципу *fitness for purpose*. ЗВО має різні форми навчання та викладання, які відповідають заявленим цілям ОП та ресурси, достатні для досягнення цілей ОП. Однак ЗВО неповною мірою залучає випускників ОП попередніх років до перегляду ОП. Загалом Критерій 1 відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Загальний обсяг ОП складає 90 кредитів ЄКТС з яких 25 кредитів ЄКТС становлять дисципліни вільного вибору студентів, що відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст ОП “Електротехнічні системи електроспоживання” має чітку структуру; освітні компоненти, включені до програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та у сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Цілі ОП полягають у формуванні магістра електроенергетики, електротехніки та електромеханіки, який вміє самонавчатися та володіє компетентностями, заявленими в ОП. Наведені у відомостях про самооцінювання освітні компоненти ОП забезпечують загальні компетентності та фундаментальну підготовку з електроенергетики, електротехніки та електромеханіки і спрямовані на досягнення зазначених програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст навчання полягає у підготовці фахівців, здатних конструювати, проектувати, експлуатувати, виконувати монтаж, налагодження та ремонт, створювати нове обладнання та впроваджувати новітні технології, проводити наукові дослідження. Сутність отримуваних програмних результатів навчання формує здатність аналізувати процеси в електроенергетичному, електротехнічному та електромеханічному обладнанні й відповідних комплексах і системах та знаходити варіанти підвищення енергоефективності та надійності електроенергетичного, електротехнічного та електромеханічного обладнання й відповідних комплексів і систем.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Структура ОП дозволяє здобувачам вищої освіти формувати індивідуальну освітню траєкторію через вільний індивідуальний вибір навчальних дисциплін в обов'язі, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» з розширеним переліком навчальних дисциплін із набуття загальних компетентностей, можливістю вибору форми навчання (традиційної, електронної та дистанційної форм). Вибір навчальних дисциплін реалізується через особистий кабінет студента. Крім того, передбачена можливість індивідуального вибору науково-дослідних робіт з навчальних дисциплін, тематики кваліфікаційних робіт, участі у програмах внутрішньої та міжнародної мобільності та отримання неформальної освіти через роботу у наукових гуртках.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

У навчальному плані ОП передбачено проходження переддипломної практики. Під час акредитаційної експертизи встановлено, що ЗВО формує зміст практик у тісній співпраці з основними роботодавцями, які надають власну базу для їх проходження. У результаті проходження практики здобувачі вищої освіти отримують компетентності, які забезпечують здатності застосовувати існуючі та розробляти нові методи, методики, технології та процедури для вирішення інженерних завдань електроенергетики, електротехніки та електромеханіки, розробляти та впроваджувати заходи з підвищення надійності, ефективності та безпеки при проектуванні та експлуатації обладнання та об'єктів електроенергетики, електротехніки та електромеханіки та здійснювати аналіз техніко-економічних показників й експертизу проектно-конструкторських рішень у галузі електроенергетики, електротехніки та електромеханіки. Програми практик оновлюються з урахуванням зміни як складу обладнання так і методів роботи з ним. Керівниками практики від підприємства назначаються кваліфіковані фахівці, до складу яких входять і випускники минулих років, що там працюють.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час вивчення навчальних дисциплін ОП здобувачі вищої освіти набувають достатню кількість соціальних навичок (soft skills), які відповідають заявленим цілям програми. В рамках ОП соціальні навички переважно здобуваються в рамках дисциплін «Іноземна мова професійного спрямування» та «Організаційно-економічний і науковий супровід кар'єри спеціаліста високотехнологічної індустрії». Практикується вирішення проблемних завдань групами, що дозволяє сформувати вміння працювати в команді. Крім цього студенти здобувають навички з написання документів різного типу, представлення себе на ринку праці та науковому середовищі.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО регулярно проводить опитування фокус-груп здобувачів вищої освіти, що дозволяє реалістично оцінити обсяг самостійної роботи, потрібний кожному здобувачеві для належного опанування дисципліни. Загальні вимоги щодо організації самостійної роботи студентів визначені в Положенні про організацію освітнього процесу у СумДУ (підрозділ 6.3) <http://old.sumdu.edu.ua/ru/general/normative-base.html?task=getfile&tmpl=component&id=d8ae04b7-0a39-e611-b47a-001a4be6d04a&kind=1>. Для підвищення ефективності освоєння матеріалу дисципліни, передбаченого для самостійного вивчення, використовуються відкриті електронні навчальні ресурси СумДУ (<https://elearning.sumdu.edu.ua>), електронний Інституційний депозитарій (<https://essuir.sumdu.edu.ua>), а також інші відкриті освітні ресурси. Також для організації самостійної роботи студентів за дисциплінами ОП передбачені консультації викладачів випускової кафедри згідно затвердженого графіку.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

За дуальною формою у її класичному розумінні за ОП “Електротехнічні системи електроспоживання” підготовка здобувачів вищої освіти не здійснюється. У той же час, реалізуються окремі елементи дуальної освіти. Так, здобувачам вищої освіти дозволяється поєднувати навчання з роботою за фахом. При цьому вони мають право на індивідуальне навчання у формі, затвердженій індивідуальним графіком відповідно до Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком: (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=b27db9c7-09b8-e011-9adc-001a4be6d04a&kind=1>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Сильною стороною ОП можна вважати можливість індивідуального вибору науково-дослідних робіт з навчальних дисциплін, тематики кваліфікаційних робіт, участі у програмах внутрішньої та міжнародної мобільності та отримання неформальної освіти при роботі в наукових гуртках. До позитивних практик можна віднести дієву реалізовану можливість формування індивідуальних траєкторій навчання здобувачів вищої освіти через електронний кабінет.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Рекомендовано посилити рівень впровадження дуальної форми освіти та дистанційних курсів за освітньою програмою «Електротехнічні системи електроспоживання» у системі дистанційного навчання СумДУ.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Загальний обсяг ОП складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає Закону України «Про вищу освіту». Зміст ОП має чітку структуру, освітні компоненти, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти цілей та програмних результатів навчання. Здобувачі вищої освіти за ОП мають дійсну можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію. Практична підготовка здобувачів вищої освіти відбувається через освітній компонент «Переддипломна практика». ОП дозволяє набути навички soft skills у рамках дисциплін «Іноземна мова професійного спрямування», «Організаційно-економічний і науковий супровід кар'єри спеціаліста високотехнологічної індустрії» тощо. ЗВО вживає достатньо заходів для того, щоб реалістично оцінити обсяг самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Це реалізовано через систему електронних кабінетів здобувачів вищої освіти. Загалом Критерій 2 відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертною групою встановлено, що правила прийому на навчання за ОП «Електротехнічні системи електроспоживання» другого (магістерського) рівня вищої освіти є чіткими та зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. Підтвердженням цього є результати спілкування з фокус-групою здобувачів вищої освіти та вільний доступ до Правил прийому на офіційному веб-сайті ЗВО:
<http://vstup.sumdu.edu.ua/images/magistratura/magistr2019.pdf>

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому за ОП передбачають вступ за результатами складання двох іспитів – з іноземної мови (англійська, німецька або французька на вибір вступника) та фахового іспиту зі спеціальності. Для вступників з непрофільних спеціальностей передбачено додатковий фаховий іспит з вищої математики. Зміст фахового вступного випробовування базується на двох освітніх компонентах базової підготовки бакалаврів – теоретичні основи електротехніки та електричні машини. Це дозволяє визначити рівень початкових компетентностей, необхідних для успішного проходження навчання за ОП «Електротехнічні системи електроспоживання».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Доступність визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, реалізується через прозорі механізми процедури перезарахування освітніх компонент, які відповідають Конвенції про визнання кваліфікації з вищої освіти в європейському регіоні є прозорими і доступними для всіх учасників освітнього процесу. Дієвість їх застосування підтверджено при ознайомленні з відповідною документацією та при спілкуванні з фокус-групами. Здобувачі вищої освіти проінформовані про процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється відповідними наказами, які визначають види освітніх заходів неформальної освіти та вимоги до документів про участь у них. Перезарахування таких результатів навчання здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою. Для перезарахування результатів неформальної освіти здобувач звертається із заявою до Гаранта ОП, який у визначений спосіб забезпечує процедуру перезарахування.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Правила прийому на навчання за ОП «Електротехнічні системи електроспоживання» другого (магістерського) рівня вищої освіти є чіткими та зрозумілими та не містять дискримінаційних положень. Додатковий вступний іспит для вступників з інших спеціальностей дозволяє оцінити можливість їх навчання за обраною ОП. До позитивної практики можна віднести чітку та зрозуміло процедуру перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Рекомендуємо при зарахуванні результатів неформальної освіти створювати відповідну комісію з оцінки відповідності отриманих результатів та обсягів перезарахування, що зробить цю процедуру більш прозорою.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Правила прийому на навчання за ОП відповідають чинному законодавству та враховують особливості ОП. Наявні чіткі та зрозумілі механізми визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО та отриманих у неформальній освіті. Загалом Критерій 3 відповідає рівню В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Методи і форми навчання та викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних РН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. На ОП застосовуються як традиційна система методів і прийомів, так і інноваційні інтерактивні методики. А саме: змішане навчання, групове навчання та виконання практичних завдань з використанням комп'ютерних технологій. ОП є студентоцентрованою та передбачає можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій, застосування методів активного навчання, розширення автономії здобувачів вищої освіти, а також рефлексивний підхід до процесів навчання й викладання як з боку здобувачів вищої освіти, так і викладачів. При виконанні навчальних завдань (виборі теми курсового проєкту або магістерської роботи) студенти можуть самостійно обрати напрямок досліджень.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачі вищої освіти мають вільний доступ до силабусів (регламентів), які містять інформацію про цілі, зміст, результати навчання, методи викладання, навчання та оцінювання у межах окремої навчальної дисципліни. Кафедра електроенергетики має відповідний власний електронний ресурс, що містить електронні навчально-методичні матеріали дисциплін навчального плану (<http://etech.sumdu.edu.ua>). Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання учасникам освітнього процесу надається на початку вивчення окремих освітніх компонентів, на вступних лекціях.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Поєднання навчання і досліджень під час освітнього процесу реалізується через цільову комплексну програму «Організація наукової роботи студентів в органічному поєднанні з навчальним процесом» на 2019-2020 роки» (<http://normative.sumdu.edu.ua>). Метою цієї програми є зменшення розриву між освітньою і науковою компонентами діяльності, формування такого науково-освітнього середовища, в якому наукові досягнення вчених університету суттєво впливали б на змістовність навчального процесу. При реалізації цієї програми викладачі кафедри електроенергетики, крім навчально-педагогічного навантаження і методичної роботи, проводять науково-дослідницьку діяльність, до якої залучаються студенти.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Викладачі кафедри електроенергетики щорічно оновлюють зміст освітніх компонентів з урахуванням потреб промислових та енергетичних підприємств регіону. Здобувачі вищої освіти беруть активну участь у процесі перегляду освітніх компонентів ОП «Електротехнічні системи електроспоживання». У результаті проведеного опитування встановлено високий рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти входить до світових рейтингів THE та QS, а також до каталогу ARWU. Більшість рейтингів визначають СумДУ у групі лідерів серед ЗВО України. Освітньо-наукова діяльність за ОП узгоджена зі Стратегією інтернаціоналізації СумДУ, зокрема, вагому роль в процесі підготовки студентів за ОП відіграє і академічна мобільність. Студенти та викладачі регулярно отримують гранти з метою проходження наукових стажувань за кордоном або проведення там наукових досліджень, у ході яких мають можливість отримання навичок роботи на найсучаснішому обладнанні. У рамках ОП реалізована практика співпраці з Lublin University of Technology (Польща) та отримання подвійних дипломів.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

До сильних сторін можна віднести входження інженерних спеціальностей ЗВО до світових рейтингів та каталогів. Позитивною практикою є наявність програми отримання подвійних дипломів та тісна співпраця з іноземними університетами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Продовжити практику створення віртуальних лабораторних робіт на основі існуючих програмних продуктів та більш активно впроваджувати елементи електронного навчання (онлайн-курси в системі OpenCourseWare СумДУ та ін.).

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Форми і методи навчання та викладання відповідають заявленим цілям. Здобувачі вищої освіти повною мірою поінформовані про освітній процес, надавана інформація є зрозумілою, доступною та вчасною. Кафедра електроенергетики постійно оновлює зміст освітніх компонентів, враховуючи найновіші досягнення та сучасні світові практики в енергетичній галузі. До процесу оновлення залучаються усі стейкхолдери. Реалізована практика співпраці з іноземними університетами. Загалом Критерій 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти у межах освітніх компонентів ОП є чіткими, зрозумілими та надають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання, які оприлюднюються заздалегідь. Атестація здобувачів освіти за другим (магістерським) рівнем здійснюється у формі підготовки та захисту кваліфікаційної роботи магістра. Контрольні заходи та критерії оцінювання з кожного освітнього компонента містяться у силабусах (регламентах) та завданнях для контрольних заходів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за освітньою програмою відсутній. Тому форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають тимчасовому стандарту СумДУ, що враховує регіональну та галузеву специфіку їх підготовки.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються: ґрунтовним підходом кафедр до їх планування і формулювання та роз'яснювальною роботою зі студентами під час викладання відповідних навчальних дисциплін. Об'єктивність викладачів при проведенні екзаменів забезпечується проведенням лише письмових екзаменів або тестових процедур. Органи студентського самоврядування кожного року беруть участь у конференціях «Навчальний процес очима студентів» та «Віч-на-віч з ректором», на яких обговорюються проблемні питання. Ці процедури сприяють усуненню конфліктних ситуацій.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню

культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Нормативна база університету (http://normative.sumdu.edu.ua/?_ga=2.194476836.88546985.1570821988-1339578397.1558037419) включає комплекс документів, які присвячені розбудові університетської системи забезпечення академічної доброчесності. Для перевірки кваліфікаційних та наукових робіт укладено договори з компаніями ТОВ «Антиплагіат» та «Plagiat.pl» на використання систем «Unicheck» та «StrikePlagiarism» відповідно. У результаті спілкування із студентами щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень скарг не виявлено. Механізми оскарження та повторного проходження контрольних заходів наявні, однак на даній ОП не застосовувались. Для організації системної роботи з напрямку академічної доброчесності в університеті створено Групу сприяння академічній доброчесності, діяльність якої регламентується відповідним Положенням.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Сильною стороною слід вважати наявність дієвого механізму проведення контрольних заходів та оцінювання здобувачів вищої освіти і з дотриманням принципів академічної доброчесності. До позитивних практик відносяться проведення щорічних конференцій «Навчальний процес очима студентів» та «Віч-на-віч з ректором».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Слабкою стороною можна вважати недостатнє впровадження у ОП технології змішаного навчання, тобто поєднання он-лайн навчання, традиційного та самостійного навчання. Таким чином рекомендовано при проведенні поточного контролю у здобувачів вищої освіти за ОП більш активно використовувати технології змішаного навчання.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання чіткі та зрозумілі, валідні та доводяться задалегідь. Форми атестації визначаються тимчасовим стандартом СумДУ. Скарги на процедурні аспекти проведення контрольних заходів відсутні. Усі кваліфікаційні роботи проходять перевірку на ознаки плагіату. Загалом Критерій 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідність кваліфікації та рівня підготовки викладачів тим дисциплінам, які вони викладають, підтверджуються у відомостях про самооцінювання ЗВО, а дисципліни, в свою чергу, чітко співвідносяться з відповідними ПРН. Викладачі мають публікації у наукових виданнях тематика яких пов'язана із дисциплінами, які вони викладають, та методичні рекомендації до цих дисциплін.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Проведення конкурсного відбору у ЗВО проводиться до чинного законодавства. Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності, незалежності, обґрунтованості та об'єктивності прийняття рішень, а також неупередженого ставлення до кандидатів. Прозорість проведення конкурсного відбору забезпечується чіткою формалізацією вимог до претендентів та регламентацією самого процесу, що супроводжується публікацією відповідної інформації на сайті університету та, у визначених випадках, у друкованих засобах масової інформації. Під час конкурсного відбору враховується основні активності викладача у викладацькій та науковій діяльності та результатам опитування студентів, щодо викладання дисциплін кожним викладачем.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

В рамках ОП «Електротехнічні системи електроспоживання» залучення роботодавців відбувається на декількох етапах освітнього процесу. При формуванні освітньої програми обов'язковою процедурою є її рецензування роботодавцями. На ПАТ «Сумиобленерго» та ПАТ «Сумське НВО» створені філії кафедри. Досвід професійної діяльності здобувачі вищої освіти набувають під час переддипломної практики, що проводиться згідно програми практики. Підвищення кваліфікації ОП здійснюється в умовах філіалів кафедри та передбачає підвищення рівня її практичної підготовки при роботі з діючим виробничим обладнанням.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

До викладання спеціальних дисциплін залучені провідні фахівці з енергетичних підприємств з Сумського регіону. Таким чином здобувачі вищої освіти отримують практичні знання, а кафедра – зворотній зв'язок від роботодавця стосовно сучасних вимог та тенденцій ринку праці в галузі електроенергетики. Для ознайомлення здобувачів вищої освіти із професійними особливостями їх майбутньої професії, практичні заняття частково проводяться в умовах підприємств із залученням представників роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Оцінка професійного рівня викладачів здійснюється через систему внутрішнього моніторингу. Наявність практичного досвіду роботи на підприємствах, в установах та організаціях за відповідним профілем враховується при визначенні терміну контракту, а також при визначенні рейтингу викладачів в конкурсі «Кращі науково-педагогічні працівники». ЗВО організовує навчання викладачів на програмах «Сучасні ІТ-компетентності», «Інтенсивний курс англійської мови», «Культура українського професійного мовлення: граматики-стилістичний практикум», «Сучасні методи обробки статистичних даних». Підвищення кваліфікації викладачів в інших установах та організаціях зараховується в накопичувальній системі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Окремі викладачі беруть участь у грантових програмах.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності через поточний моніторинг рівня викладання дисциплін за результатами опитування студентів. В університеті реалізовано програми «Основи викладацької роботи в університеті», «Ораторське мистецтво, або мистецтво красномовства», «Дистанційні технології навчання у СумДУ», «Керівництво науковою роботою студента / аспіранта» тощо. З метою активізації діяльності викладачів щодо забезпечення якості вищої освіти, в університеті проводиться ряд конкурсів.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Наявність реального стимулювання до підвищення кваліфікації викладачів через систему матеріального заохочення до участі у нових програмах, грантах, міжнародних проектах освітньої та наукової направленості. До позитивних практики можна віднести проведення програм «Кращі науково-педагогічні працівники» також ЗВО організовує навчання викладачів на програмах «Сучасні ІТ-компетентності», «Інтенсивний курс англійської мови», «Культура українського професійного мовлення: граматики-стилістичний практикум», «Сучасні методи обробки статистичних даних».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Поширити системну роботу з підвищення кваліфікації за фахом на профільних підприємствах м. Суми та області, академічні обміни, міжнародне стажування.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Встановлено, що академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає цілям та програмним РН. Процедура конкурсного добору є прозорою, зрозумілою, відповідає чинному законодавству та здійснюється з урахуванням рівня професіоналізму та спроможності забезпечити викладання відповідно цілей ОП. До освітнього процесу залученні роботодавців, які мають авторитет в енергетичній галузі регіону, які в тому числі проводять аудиторні заняття із здобувачами. Структурний підрозділ на якому реалізується ОП має тісні зв'язки з промисловістю, що додатково дозволяє організувати стажування науково-педагогічних кадрів в умовах виробництва. ЗВО всіляко стимулює професійний розвиток викладачів та підвищення її рівня викладання викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

СумДУ має чітко побудовану бібліотечну інформаційну систему (БІС) <http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocSearchForm>, що забезпечує навчальний процес за ОП необхідною основною навчально-методичною літературою. Ця бібліотека має одні з найкращих фондів у регіоні, до яких реалізовано зручний та дієвий електронний доступ. Крім цього, наявні електронні колекції підручників, посібників і статей ПБС випускової кафедри, а власні методичні розробки ПБС кафедри, які ще не розміщені у БІС СумДУ, виставлені у Google-класах та через Google Disk. За випусковою кафедрою для навчання за ОП закріплено дві спеціалізовані аудиторії та комп'ютерний клас. В аудиторіях розміщене лабораторне обладнання, що використовується у навчальному процесі та при проведенні досліджень, а комп'ютерний клас оснащений сучасним мультимедійним устаткуванням та розрахований на вісім комп'ютерних робочих місць (КРМ). Усі КРМ через університетську локальну мережу підключені до мережі Internet. Для підготовки магістрів за ОП «Електротехнічні системи електроспоживання» використовуються також площі та матеріально-технічне забезпечення усіх кафедр, які беруть участь у викладанні дисциплін, передбачених навчальним планом ОП. Доступ до додаткової інформації з цього питання можна отримати через посилання на загальноуніверситетські звіти: - фінансові звіти: <https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/public-info/financial-reports.html> - звіти проректорів за напрямками діяльності <https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/public-info/reports.html>. За усіма наведеними ознаками та у результаті особистого ознайомлення експертної групи із станом матеріально-технічних ресурсів та навчально-методичного забезпечення ОП дозволило зробити висновок про достатність зазначених ресурсів як для викладання окремих дисциплін так і для підготовки за ОП у цілому.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Інформація, отримувана у результаті регулярних опитувань студентів та викладачів, використовується при прийнятті відповідних управлінських рішень щодо розвитку інфраструктури та підвищення якості університетських сервісів. Університет приділяє вирішенню цих питань належну увагу – загальне фінансування підтримки та розвитку інфраструктури університету у 2018 році становило близько 6% від загального обсягу витрат СумДУ. Постійно збільшується аудиторний фонд із креативним простором, створюються навчально-тренувальні центри та приміщення «вільного» перебування й самостійної роботи студентів та викладачів у позанавчальний час. Проводиться велика кількість курсів від сторонніх організацій, переважно комп'ютерної спрямованості, відвідування яких у рамках навчання та/або підвищення кваліфікації для студентів є викладачів є безоплатним. Викладачі Сум ДУ мають можливість вільного та безоплатного доступу до медіаресурсів університету, таких як лабораторії віртуальної та додаткової реальності, центри створення вебінарів та т.ін. Зауваження членів експертної групи відносно цього підкритерію відсутні.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти забезпечується системою заходів щодо охорони праці, техніки безпеки, санітарних норм та правил, а також правил протипожежної безпеки. Безпечність перебування на території СумДУ додатково забезпечується налагодженою системою охорони порядку. Основним механізмом забезпечення психічного здоров'я є створення в університеті відповідної атмосфери, яка, серед іншого, визначена дотриманням Кодексу корпоративної культури СумДУ, що міститься у загальному доступі. В університеті організовано психологічну службу, яка надає безкоштовну підтримку здобувачам та викладачам університету. У контексті спроможності освітнього середовища задовольнити потреби та інтереси здобувачів керівництвом ЗВО налагоджено тісну співпрацю із студентським активом, що дозволяє враховувати реальні інтереси та потреби студентів. Для виявлення та належного врахування потреб та інтересів студентів більшість питань вирішується за безпосередньою участю відповідних органів студентського самоврядування (студентські деканати, студентська рада студмістечка, рада земляцтв іноземних студентів тощо). Також відповідні питання регулярно обговорюються на зустрічах зі здобувачами та періодичних опитуваннях. Отримана інформація використовується при прийнятті відповідних управлінських рішень щодо розвитку інфраструктури та підвищення якості студентських сервісів. Проводяться регулярні та різноманітні заходи щодо пропаганди та розвитку здорового способу життя, як серед студентів, так і серед співробітників СумДУ. На факультеті електроніки та інформаційних технологій щорічно навесні проводяться такі заходи, які дозволяють підтримувати дружню атмосферу викладач – студент: традиційний легкоатлетичний крос викладачів і студентів, футбольні та волейбольні змагання, сумісні брейн -ринги. Таким чином, освітнє середовище у цілому є безпечним для життя та

здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачі мають усі можливості для отримання необхідної інформації у зручний для себе спосіб – через офіційні сайти університету та його підрозділів, за допомогою персональних електронних кабінетів, на сторінках СумДУ у соціальних мережах. Також проводяться регулярні заходи щодо інформування здобувачів щодо міжнародної академічної мобільності, отримання академічних ліцензій на програмні продукти, можливостей додаткової освітньої та позаосвітньої діяльності тощо. Університет активно працює над питаннями працевлаштування студентів та випускників як на рівні університету (діє відділ практики та інтеграційних зв'язків з замовниками кадрів), так і на рівні навчальних структурних підрозділів СумДУ, у тому числі за ОП, що акредитується. В університеті діє центр підтримки сім'ї «Студентський лелека», у якому є можливість перебування дітей на час перебування батьків у стінах СумДУ. На базі центру батькам надається інформаційна, психологічна, соціально-педагогічна та юридична підтримка. Сторінка на сайті щодо соціального обличчя СумДУ - <https://sumdu.edu.ua/uk/kampus-life/social-face.html>. До послуг співробітників та здобувачів вищої освіти університетська клініка та позаміський спортивно-оздоровчий табір «Універ». З метою полегшення адаптації іноземних студентів до умов проживання в Україні та навчання в університеті було розроблено мобільний додаток «Путівник іноземного студента СумДУ». Якість підтримки здобувачів досліджується у співпраці з органами студентського самоврядування та їх профспілковими організаціями. Також відповідна оцінка може надаватися здобувачами на конференціях «Навчальний процес очима студентів» та зустрічах з ректором у форматі «Віч-на-віч». За результатами моніторингу приймаються відповідні організаційні рішення. Належна якість підтримки здобувачів вищої освіти підтверджується достатньо високим рівнем їх задоволеності, що було виявлено у процесі мпілкування із представниками фокус-групу

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

СумДУ створює інклюзивне освітнє середовище для спільного навчання, виховання та розвитку для усіх груп здобувачів освіти, у тому числі з урахуванням їхніх особливих потреб та можливостей. Зокрема, інклюзивне навчання здобувачів з особливими освітніми потребами в СумДУ передбачає індивідуальне навчання у формі індивідуального графіка в загальних групах або навчання в інклюзивних групах. Усі навчальні корпуси та гуртожитки облаштовані пандусами, розпочата робота по встановленню підйомних платформ для інвалідів і табличок для аудиторій, надрукованих шрифтом Брайля. Працюють психологічна служба, координаційний центр гуманітарної політики. В університеті реалізується проєкт «Університет, дружній до сім'ї», метою якого є сприяння гендерній рівності, створення рівних можливостей в отриманні професії матерями-студентками,

зокрема шляхом надання можливості перебування дітей під професійним наглядом на час вирішення батьками питань в університеті.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Чітка та зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій обумовлені рядом документів ЗВО, зокрема, Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин, що реалізується Комісією з етики (доброчесності) та управління конфліктами, якій надано повноваження щодо врегулювання взаємовідносин та конфліктів, що виникають при здійсненні освітньої, науково-педагогічної, наукової, науково-технічної діяльності між всіма категоріями співробітників університету, здобувачами вищої освіти та іншими особами. Частина конфліктних ситуацій регулюється у тому числі Кодексом корпоративної культури СумДУ, Кодексом академічної доброчесності, наказом ректора «Про запобігання корупції» та рядом інших нормативних документів, посилання на які наведено у відомостях про самооцінювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Сильною стороною ОП є наявність потужної сучасної бібліотеки та студенто-орієнтованої матеріально-технічної бази. Позитивною практикою є реалізація постійно діючих форм зворотнього зв'язку із студентською спільнотою, що дозволяє враховувати саме їх нагальні проблеми та інтереси при створенні перспективного освітнього середовища та програм розвитку матеріальних ресурсів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

До слабких сторін слід віднести практичну відсутність оновлень лабораторної бази в останні 3 - 5 років. Кафедри, що здійснює підготовку за ОП, слід підтягнути питання ефективної соціальної взаємодії із студентами до загальноуніверситетського рівня.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

У цілому матеріально-технічна база, навчально-методичне забезпечення та наявні фінансові ресурси відповідають вимогам щодо підготовки магістрів з електротехнічних систем електроспоживання. У ЗВО реалізовано безоплатний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до необхідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, створене безпечне з усіх питань, освітнє середовище, яке дозволяє задовольнити основні потреби та інтереси усіх здобувачів вищої освіти, у тому числі з особливими освітніми потребами, впроваджено різні форми підтримки здобувачів. На рівні ЗВО чітко формалізовано процедуру вирішення конфліктних ситуацій. Загалом Критерій 7 відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Нормативною основою для процедур забезпечення якості ОП у СумДУ є Політика щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти та Система забезпечення якості навчальної діяльності та вищої освіти Положення про освітні програми (http://normative.sumdu.edu.ua/?_ga=2.24599742.545065572.1571140625-799749353.1512740156) та Методична інструкція «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм» (http://normative.sumdu.edu.ua/?_ga=2.86300314.349270378.1571555430-1456836725.1541493247), які регулюють процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Підставами для оновлення ОП є ініціатива та пропозиції керівника РПП та/або викладачів програми, висновки експертної ради роботодавців, результати опитувань ключових стейкхолдерів тощо. ОП переглядається один раз на два роки.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачі вищої освіти на постійній основі залучені до процесу перегляду ОП та інших процедур забезпечення якості ОП. Це реалізується через членство в органах студентського самоврядування, у Раді забезпечення якості СумДУ та Раді забезпечення якості факультету, у роботі робочих проектних груп з розробки та супроводження освітніх програм та Студентської агенції співдії якості освіти. Позиція здобувачів вищої освіти враховується через періодичні опитування щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін, участі у щорічній конференції «Навчальний процес очима студентів» та зустрічі з ректором у форматі «Віч-на-віч». За результатами цих процедур формується наказ, спрямований на покращення освітнього процесу з урахуванням пропозицій здобувачів вищої освіти.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Роботодавці залучаються до процесу періодичного перегляду ОП через зовнішню експертизу освітньої програми на етапах її затвердження і модернізації, участь у робочій проектній групі ОП та в експертній раді роботодавців зі спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка». До робочих проектних груп з перегляду ОП залучаються висококваліфіковані фахівці енергетичного сектору, а саме керівники, заступники керівників ПАТ «Сумиобленерго», СРЕЦ ПрАТ "НЕК Укренерго", представники інспекції Держенергонагляду у Сумській області, головні енергетики ПАТ «Сумхімпром», ПАТ «Сумське НВО». Члени експертної ради роботодавців зі

спеціальності беруть участь у визначенні цілей програми, програмних компетентностей і результатів навчання. У СумДУ наявний механізм для опитування роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У СумДУ інформація щодо працевлаштування випускників враховується та збирається як у межах централізованого підрозділу – навчального відділу з практики та інтеграційних зв'язків з замовниками кадрів, так і на рівні випускової кафедри та робочої проєктної групи ОП «Електротехнічні системи електроспоживання». На кафедрі електроенергетики проводиться системна робота з аналізу основних траєкторій працевлаштування випускників. Це дозволяє визначити необхідні компетентності і результати навчання для успішного працевлаштування за фахом. Інформація про стан наповнення бази даних випускників кафедри електроенергетики подається для щорічного звіту факультету електроніки та інформаційних технологій і університету. Для проведення практичних занять запрошуються випускники, які мають достатній практичний досвід. Так на філії кафедри електроенергетики, що розташована на базі підприємства ПАТ «Сумиобленерго», заняття проводить директор з охорони праці ПАТ «Сумиобленерго», голова експертної ради роботодавців зі спеціальності «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» Горбуль Віталій Юрійович. Університет періодично проводить опитування випускників з метою використання їхнього досвіду під час перегляду ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

За час реалізації ОП недоліків в ОП та освітній діяльності з реалізації ОП виявлено не було.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Враховуючи, що акредитація є первинною, результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, що беруться до уваги під час удосконалення ОП, немає. Водночас, при розробці ОП були враховані зауваження та пропозиції висловлені при попередній акредитації спеціальності 7(8).05070103 «Електротехнічні системи електроспоживання»: започаткована та діє програма подвійних магістерських дипломів разом з Lublin University of Technology (м. Люблін, Польща), проводиться стажування аспірантів та викладачів кафедри електроенергетики у закордонних університетах, збільшена кількість наукових публікацій у виданнях, що індексуються БД Scopus та Web of Science, на кафедрі електроенергетики укладені та виконуються госпдоговори виконання наукових робіт на замовлення підприємств м. Суми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Академічна спільнота є активним учасником системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності на рівні ОП. В університеті проводиться постійна робота по підвищенню здатності викладачів реалізовувати політику університету у сфері забезпечення якості шляхом проведення семінарів та участі викладачів у фокус групових дослідженнях з питань забезпечення якості. На рівні кафедр професорсько-викладацький склад бере участь у роботі методичних семінарів, метою яких є оптимізація структури та змісту навчальних дисциплін; обмін новими знаннями та уміннями щодо методик викладання дисциплін кафедри, обговорення можливостей використання сучасних технологій у навчанні та пошук шляхів вдосконалення педагогічної майстерності; розвиток навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення навчальних занять. На рівні факультету науково-педагогічні працівники входять до складу Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Сильною стороною можна вважати врахування позицій усіх стейкхолдерів при реалізації внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. Академічна спільнота, здобувачі вищої освіти, роботодавці та випускники беруть активну участь у перегляді освітньої програми та інших процедурах забезпечення якості ОП. До позитивних практик можна віднести дієву програму подвійних магістерських дипломів разом з Lublin University of Technology (м. Люблін, Польща), включення студентів до Ради забезпечення якості ОП як на факультетському, так і на університетському рівнях, проведення щорічних конференцій «Навчальний процес очима студентів» та зустрічі з ректором у форматі «Віч-на-віч».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Рекомендуємо поширювати впровадження програми подвійних магістерських дипломів разом з Lublin University of Technology (м. Люблін, Польща), активно залучати викладачів кафедри електроенергетики до співпраці із закордонними університетами. Сприяти активному зворотньому зв'язку випускників СумДУ для забезпечення належної якості підготовки.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

Внутрішня система забезпечення якості освіти є дієвою. Її розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд відбуваються відповідно до процедур забезпечення якості освітніх програм у СумДУ. Здобувачі вищої освіти залучаються до періодичного перегляду ОП через членство в органах студентського самоврядування, періодичні опитування тощо. Роботодавці залучаються до процесу періодичного перегляду ОП через зовнішню експертизу освітньої програми, участь у робочій проектній групі ОП та участь в експертній раді роботодавців. В СумДУ наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП. Така інформація збирається та аналізується як у межах централізованого підрозділу, так і на рівні випускової кафедри. Академічна спільнота є активним учасником системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності. Загалом Критерій 8 відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Права та обов'язки здобувачів та інших учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими. Доступ до нормативних документів, які містять положення про права та обов'язки учасників освітнього процесу наявні у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу. Доступ здійснюється через особистий кабінет здобувачів та науково-педагогічних працівників або через офіційний сайт ЗВО. Через особисті кабінети здійснюються повідомлення про введення і дію, зміну, відміну нормативних актів про права та обов'язки учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Проекти освітніх програм розміщуються на офіційному сайті ЗВО. Щодо пропозиції та зауваження можна повідомити за електронною адресою info@job.sumdu.edu.ua. Розміщення здійснюється не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

Інформація проєктів освітніх програм містить точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства. Зміст проєктів ОП є чітким та зрозумілим та знаходиться в вільному доступі на офіційному сайті ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Сильною стороною ЗВО є застосування інтерактивних методів повідомлень про початок дії, відміну або внесення змін до нормативних актів про права та обов'язки учасників навчального процесу. Також важливим є дотримання вимог щодо розміщення проектів ОП на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Рекомендовано додатково розміщувати на сайті університету інформацію щодо пропозицій із вдосконалення ОП «Електротехнічні системи електроспоживання» від роботодавців та студентів.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Відповідні документи наявні у вільному доступі є, чіткими та зрозуміло сформульованими. Проекти освітніх програм розміщуються завчасно у відповідному розділі на офіційному сайті ЗВО. Пропозиції вносяться шляхом листування на електронну адресу відповідного відділу. Щодо прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу, то інформування про вступ в дію, внесення змін до відповідних нормативно-правових актів здійснюється шляхом повідомлень в особистому кабінеті. Загалом Критерій 9 відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

-

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

-

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

-

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

-

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

-

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

-

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

-

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

-

Рівень відповідності Критерію 10:

Выберите элемент.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

-

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Інші спостереження та зауваження, які можуть певним чином вплинути на підсумкову оцінку та оцінки за кожним із критеріїв якості освітньою програмою, відсутні.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

- дорадчий висновок представника роботодавців
- окремі думки членів експертної групи
- програма відвідування ЗВО
- інші документи Место для вводу текста.

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)

(Прус В.В.)

Члени експертної групи (електронні підписи)

(Шрам О.А.)

(Горбик Д.С.)